

Siedem kroków do ekumenizmu cz.1

Piotr Mrzygłód - Czy marzymy o „jednej owczarni” ?...

Ruch Badaczy Pisma Świętego od momentu powstania uważa, że wszelkie ruchy dążące do współpracy i konsolidacji z innymi religiami są sprzeczne z zaleceniami Słowa Bożego. Pogląd ten wynika z biblijnego wezwania: „Ludu mój, wynijdź z Babilonu”. Uważamy także, że czas Żniwa Wieku Ewangelii jest okresem oddzielenia pszenicy (prawdziwego Kościoła) od kłkolu (nominalnego chrześcijaństwa). Z drugiej strony nie powinno nas dziwić, że Szatan próbuje przeciwdziałać zamiarom Bożym, nakłaniając swoich podwładnych do wspólnego wiązania się w celu wzmocnienia wpływów na innych. Seria niniejszych artykułów stara się przedstawić biblijny punkt widzenia na wszelkie formy ekumenicznej aktywności międzywyznaniowej, szczególnie opisując metody pozyskiwania nowych członków opisane w zaleceniach soboru Watykańskiego II i Karty Ekumenicznej. Wierzymy, że znajomość planów przeciwnika Bożego oraz woli Wszechmogącego pozwoli nam zachować się zgodnie z zaleceniami Pisma Świętego, unikając postępowania sprzecznego z zaleceniami Bożymi. Zanim jednak przejdziemy do zasadniczej treści, konieczne jest krótkie wprowadzenie historyczne w ideę ekumenizmu.

Ekumenizm - rys historyczny

Ruch ekumeniczny (od łac. oecumenicus - powszechny) jest ruchem religijno-społecznym mającym za cel doprowadzenie do jedności wszystkich Kościołów chrześcijańskich¹.

W okresie powojennym niektórzy chrześcijanie zaangażowali się w próby połączenia narodów i Kościołów w jedną wspólnotę - przykładem może być ONZ (1945) czy światowa Rada Kościołów (1948); kontynuacją tej idei jest Unia Europejska². Jednakże tak naprawdę ruch ekumeniczny wyrósł ze środowisk protestanckich u schyłku XIX w. Duchowni wielu ugrupowań protestanckich zauważyli, że różnice doktrynalne przeszkadzają ich akcjom misyjnym; by poprawić efektywność misji, postanowiono współpracować w obszarach niepowodujących wzajemnych konfliktów. Od zarania ekumenizmu najważniejsze było podkreślanie rzeczy łączących różne Kościoły i unikanie tematów kontrowersyjnych, różniących poszczególne społeczności. Założeniem ruchu ekumenicznego jest wzajemne zbliżenie, dialog i współpraca pomiędzy różnymi ugrupowaniami religijnymi w duchu tolerancji i zrozumienia. Jako datę graniczną początku ruchu ekumenicznego uważa się świa-

tową konferencję misyjną w 1910 r. w Edynburgu³. Formalnie Światowa Rada Kościołów została powołana 23 sierpnia 1948 r. w Amsterdamie.

Początkowo Kościół katolicki okazywał niechęć wobec rozwijającego się ruchu ekumenicznego, widząc w nim zagrożenie dla swojej pozycji. Trudne do przełamania w Kościele powszechnym było uznanie, że inne Kościoły są równoprawnymi partnerami, skoro jego zdaniem Kościół katolicki jest jedynym prawdziwym Kościołem Chrystusowym. Mimo to ruch ekumeniczny rozwijał się wolno, ale konsekwentnie, kierując swe wpływy szczególnie na młodsze pokolenie chrześcijan; najbardziej znaną wspólnotą specjalizującą się w tym zakresie jest wspólnota Taizé, założona w 1940 r. przez kalwinistę Rogera Schulza.

Dla usprawnienia działalności misyjnej i dialogu z Kościołem katolickim powołano w roku 1948 w Amsterdamie Światową Radę Kościołów, na której reprezentowanych było 150 Kościołów i wspólnot chrześcijańskich, jednakże formalne zaangażowanie się papieżstwa w ekumenizm nastąpiło dopiero na kongresie w Uppsali w 1968 r., gdzie wśród 232 członków oficjalnie pojawili się delegaci Watykanu, praktycznie jako pełnoprawni członkowie Światowej Rady Kościołów, choć formalnie Kościół katolicki nie przystąpił do Światowej Rady Kościołów⁴.

Dwa lata później Jan XXIII powołał do życia Sekretariat dla Spraw Jedności Chrześcijan. Wyrazem pełnej współpracy i poparcia dla ekumenizmu było zaproszenie na sobór Watykański II przedstawicieli 28 kościołów protestanckich w formie obserwatorów obrad. Mogli oni także wyrażać swoje opinie i wpływać na redakcję niektórych uchwał. Najszybszym i najbardziej spektakularnym efektem ekumenicznym soboru Watykańskiego II było wzajemne odwołanie ekskomunik, jakimi obłożyły się w 1054 r. Kościoły Konstantynopola i Rzymu.

Pod wpływem współpracy ze Światową Radą Kościołów Kościół powszechny drastycznie zmienił swoje oblicze. Przeobraził się on z Kościoła prawników (kanonistów) w Kościół społeczny, duszpasterski, nastawiony na wierne go. Dostosowano katechezę (nauczanie) do współczesnej wiedzy z zakresu nauk psychologicznych, socjologicznych - na pierwszy plan wysunęła się rodzina, głównym tematem kazań stała się miłość Boża i osobiste spotkanie z Bogiem (nawrócenie). Jednocześnie od czasów papieża Piusa X (bulla *Inter sollicitudines* z 22 XI 1903 r.) nastąpił gwałtowny zwrot w kierunku liturgii mającej być odpowiedzią na „radosne nabożeństwo

wa” praktykowane w protestantyzmie, a szczególnie w ruchu zielonoświątkowym. Głębokie reformy Kościoła katolickiego po soborze Watykańskim II spowodowały ożywienie w obrębie wspólnoty, czego wyrazem są nieformalne wspólnoty charyzmatyczne, neokatechumenat, ruch *focolarii* we Włoszech czy ruch oazowy.

Jednocześnie, chcąc wzmocnić swą pozycję, papieństwo powołało do życia w 1905 r. Akcję Katolicką. Organizuje ona wspólne msze, rekolekcje, kursy, odczyty, obozy, pielgrzymki – publikuje także wiele komentarzy biblijnych oraz wydawnictwa o tematyce społeczno-religijnej. Wszystkie te bogate formy społecznego oddziaływania mają jeden nadrzędny cel: podporządkowanie apostołatu świeckich kierownictwu duchowieństwa i hierarchii kościelnej 5. W latach 50-tych działalność Akcji Katolickiej została skierowana na współpracę i pomoc niekatolikom i niewierzącym, tak by spowodować ich nawrócenie.

Wzmocniony przez sobór Watykański II Kościół powszechny staje się niezwykle aktywny w dialogach międzywyznaniowych – szczególnie wzmocnienie pozycji papieża w Światowej Radzie Kościołów nastąpiło za pontyfikatu Jana Pawła II.

Światowa Rada Kościołów stara się stanowić płaszczyznę do wyrażania wspólnego stanowiska i budowania wspólnej świadomości Kościołów członkowskich, a jednocześnie zapewnić im profetyczne przywództwo 6. Obecnie ruch ekumeniczny, który jest przede wszystkim ruchem misyjnym, w sposób mniej lub bardziej wyraźny podkreśla rolę kobiety oraz świec-

kich w kościele, przygotowując ich do usługi duchowej, w tym także liturgicznej. Jednym z celów ekumenii jest „wspólne oddziaływanie podzielonych Kościołów na świat w celu zbliżenia w zakresie doktryny, ustroju i liturgii”, jednakże należy pamiętać, że warunkiem przynależności do ŚRK jest wiara w Tróję 7.

Bez wątplenia ruch ten w sposób drastyczny zmienił chrześcijaństwo w ciągu ostatniego półwiecza. By dobrze zrozumieć biblijny stosunek do ruchu ekumenicznego, należy uzmysłowić sobie symboliczne znaczenie Wielkiego Babilonu z 18. rozdz. Objawienia. Tematom tym poświęcimy następną część naszego rozważania w następnym numerze „Na Straży”.

¹ D. Olszewski; Dzieje chrześcijaństwa w zarysie; ZNAK 1999.]

² Historia chrześcijaństwa; Vocatio, 2002.]

³ D. Olszewski; Dzieje chrześcijaństwa w zarysie; ZNAK 1999.

⁴ D. Olszewski; Dzieje chrześcijaństwa w zarysie; ZNAK 1999.

⁵ D. Olszewski; Dzieje chrześcijaństwa w zarysie; ZNAK 1999.

⁶ Historia chrześcijaństwa; Vocatio, 2002.

⁷ Strassburg, dnia 22 kwietnia 2001 roku Kard. Miloslav Vlk, Przewodniczący Rady Konferencji Biskupów Europy; Metropolita Jeremiasz, Przewodniczący Konferencji Kościołów Europejskich

Mrzygłód Piotr
R-
„Straż”